

אוֹלִיפְנָא דַּעְתָּא דְּבִלְעָם, דְּלֹא כִדָּאי הוּא לְמַשְׁרֵי עֲלִיהּ
 רוּחַ קְדָשָׁא וּדְאִי בָּאלוּ הַדִּיבּוּרִים לַמִּדְנָה דַּעְתּוֹ שֶׁל בִּלְעָם שְׁהִיָּה שׁוּטָה וּמִטּוֹנָף וְשִׁאֵין
 הוּא רִאשִׁי שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, וְאוֹלִיפְנָא, דְּהָא לִית יָכִילוּ
 בְּאַתְנִיָּה, לְאַבְאָשָׁא אוֹ (דף ר"י ע"א) לְאוֹטָבָא וְכֵן לַמִּדְנָה שֶׁאֵין יְכוּלָה
 בְּאַתְנִיָּה שֶׁל בִּלְעָם לַהֲרֹעַ אוֹ לְהִיטִיב. וְאוֹלִיפְנָא מִהָאִי אֲתוֹן, דְּהָא לִית
 חִילָא בְּבַעֲרֵי לְאַשְׁרָאָה עֲלֵיהּ דַּעְתָּא שְׁלִים וְכֵן לַמִּדְנָה
 מִדִּיבּוּרֵי הָאֲתוֹן שֶׁאֵין כַּח בְּבַהֲמוֹת לְשׁוֹת עֲלֵיהֶם דַּעַת שְׁלִימָה כִּי עֲפָרִיּוֹת הַחֲמִרִיּוֹת אֲצִלָם
 גַּם מְאֹד וְאֵינוֹ מוֹכֵן לְקַבֵּל דַּעַת.

בִּלְעָם הִשְׁתַּבַּח שִׁיּוּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן וְאַפִּילוּ דַּעַת אֲתוֹנוֹ לֹא יָדַע טִיפֶשׁ מִטּוֹפֶשׁ
 תָּא חֲזִי, בִּלְעָם, בְּהָהִיא מְלָה דְּאַתְנִיָּה, וּבְהָהִיא דַּעְתָּא
 טַפְשָׁא לֹא יָכִיל לְמִיקָם בֹּא וְרֵאָה כִּי בִלְעָם לֹא יָכִיל לַעֲמֹד בְּאוֹתָם
 הַדִּיבּוּרִים שֶׁל אֲתוֹנוֹ וּבְאוֹתוֹ דַּעַת טִיפֶשֶׁת שְׁלֵה. בְּדַעְתָּא עֲלָאָה עַל אַחַת
 בְּמָה וּבְמָה וְאֵם כֵּן בְּדַעַת עֲלִיּוֹן עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁלֵה יָכִיל לַעֲמֹד וְהוּא
 הִשְׁתַּבַּח בַּעֲצָמוֹ שְׁהוּא יוֹדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן.

הָאֲתוֹן עֲנָתָה לְבִלְעָם שְׁהַבְּחָמוֹת מִתְּנַהֲגוֹת כְּפִי שְׁהַבְּעִלִים מִנְּהִיגִים אוֹתָן
 וְתֹאמַר לְבִלְעָם מָה עָשִׂיתִי לָךְ. (בְּמִדְבָּר כב) אִמְרָה הָאֲתוֹן לְבִלְעָם
 וְכִי בְּרִשׁוֹתֵי הָוָה לְמַעַבְדָּא טַב וּבִישׁ וְכִי בְּרִשׁוֹתֵי הָוָה
 לַעֲשׂוֹת טוֹב אוֹ רַע. לֹא. דְּהָא בְּעִירֵי לֹא מִתְּנַהֲגָן, אֲלָא בְּמָה

הַלִּימוּד הַיּוֹמִי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

דְּנִהְנוּ לֹזֶן. אין זה כך שהרי הבהמות אינם מתנהגות אלא כמו שמנהיגים אותם וְאֵף עַל גַּב דְּהָהִיא אֶתְנָא בְּעִמִּיקְתָּא (ס"א בְּעִקְתָּא) יְהִיר, לֹא בְּרִשּׁוּתָּהּ הִיא ואע"פ שענין האתון היה עמוק ומושרש למעלה שהרי בלעם היה משתמש עם האתון לעשות כשפיו, לא היתה היא ברשות עצמה וכוחה, דְּהֵא הוּא אֶטְעִין לָהּ בְּחַרְשׁוּי, וּבְרִשּׁוּתִּיהָ קִיָּמָא כי בלעם הוא שהטעין אותה בכשפים אלו וברשותו היתה עומדת שהוא היה בעל בחירה והיא אינה בעלת בחירה.

השרים צחקו על בלעם שכביכול יכול לכלות עמים ואת אתונו לא יכול וַיֹּאמֶר בְּלָעָם לְאַתּוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ בִּי. הָוָה לִיָּהּ לְחִיָּכָא מְנָה, וְהוּא אֶתִּיב לְקַבְּלָא טַפְשׁוּתָא דְּמַלְחָא בלעם היה צריך לשחוק על דברי האתון אבל הוא השיב כנגדה גם דברי טפשות, כְּדִין חִיָּכּוּ מֵנִיה, וְאַתְקַלִּיל בְּעִינֵיהוּ, וַיִּדְעוּ דְּאִיהוּ שְׂטִיָּא ואז שחקו עליו שרי בלק שהלכו עימו והתבזה בעיניהם וידעו שהוא שוטה. וְמָה אָמַר. כִּי הִתְעַלְלָתָּ בִּי לֹא יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדִי. אָמְרוּ, שְׂטִיָּא דָּא אִיהוּ יָכִיל לְשִׁיצָאָה עַמִּין בְּפּוּמִיהָ, הֵיךְ לָא יָכִיל לְשִׁיצָאָה לְאַתְנִיה, וְהוּא בְּעִי חֶרֶבָא אמרו שרי בלק שוטה זה יכול לכלות עמים על ידי קללת פיו איך לא יכול להרוג את אתונו והוא צריך חרב בשביל כך. וְאוֹלִיפְנָא, דְּלִית חֵילָא בְּבַעֲרִי לְאַשְׂרָאָה עַלִּיָּהּ רוּחָא אַחֲרָא ולמדנו שאין כח בבהמות להשרות עליהם רוח אחרת שיהיה להם דעת, דְּאִי

וַיִּמְרוּן בְּנֵי נֶשֶׁא, אִי יִמְלֹלֹן בְּעִירִי, כַּמָּה דַּעְתָּא שְׁלִים
 יִפְקֹון לְעֵלְמָא שאם יאמרו אנשים אילו היו הבהמות מדברות כמה דעת שלימה
 היתה יוצאת לעולם, פֹּק וְאוֹלִיף מִהָאִי אֶתְנָא, דִּהָא קִדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא אֶפְתַּח פּוֹמָה, חָמִי מְלוֹי צא ולמד מהאתון של בלעם
 שאין זה נכון שהרי הקב"ה פתח את פיה ותראה מה היו דבריה, שלא הוסיפו דעת שלימה
 בעולם.

בלק ובלעם הרשעים השלימו אחד את השני כדי לקלל את ישראל
 וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת בְּלָעַם ויעלהו במות בעל וגו'. רַבִּי
 יִצְחָק אָמַר, בָּלָק חֲפִים הָוָה בְּחַרְשֵׁין, יִתִּיר
 מִבְּלָעַם, בַּר דִּלָּא הָוָה מְכוּוֹן שַׁעְתָּא לְלַטִּיָּא בלק היה חכם
 יותר מבלעם בכשפים חוץ ממה שהיה יודע בלעם לכּוּן את השעה שהקב"ה כּוּעַס כדי לקלל
 באותה השעה שבזה היה בלעם עדיף מבלק. מִשְׁלַל למה הדבר דומה לאחד שיש בידו
 סכין ואין מכיר את הפרקים, וחבירו מכיר את הפרקים ואין בידו סכין, כך היו שניהם דומין,
 בלק רואה את המקומות שישראל נופלין בהן אבל אינו יודע שעת הקללה שהיא בחינת
 הסכין, ואילו בלעם היה בידו הסכין כי ידע מתי לקלל, אבל לא יודע את המקומות שנופלים
 בהם ישראל והלך אחרי בלק כסומא וכו'. בְּגִין כֶּךָ וַיִּקַּח בָּלָק אֶת
 בְּלָעַם וגו'. הוּא הָוָה אֶתְקִין לֵיהּ וְאַחִיר לֵיהּ לְכַלָּא ולפיכך
 כתוב שבלק לוקח את בלעם כי הוא היה מתקן לו את המקום ואוחז בו לכל המקומות שבהם
 יכולים הכשפים לפעול על ישראל.

בלק ראה בכשפים שעם ישראל יחטאו בבעל ולכן לקח את בלעם לבמות בעל
 וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל. מֵאִי וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל למה העלהו
 לבמות בעל. אֵלֶּא אֲשַׁנַּח בְּחַרְשׁוֹי, בְּמֵאֵי סִטְרָא
 יִתְאַחֵיד בָּהֶן, וְאֲשַׁבַּח דְּזַמִּינִין יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בָּמוֹת,
 וּלְמַפְלַח לְבַעַל. כָּמָה דְּכַתִּיב אלא כיון שהתבונן בלק בכשפים באיזה
 צד יאחזו בהם הקללה ומצא שעתידיים ישראל לעשות במות ולעבוד את הבעל כמו שכתוב,
 וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַבַּעַל.

בלעם ראה שעתידיים ישראל לעבוד לבעל מיד ציוה לבנות מזבחות

וַיֵּרָא מִשָּׁם קֶצֶה הָעָם, חָמָא רַבְרָבִי דְעַמָּא, וּמִלְכָּא
 דְּלַהּוֹן, דְּפִלְחִין לִיהּ, כָּמָה דְּכַתִּיב קצה העם מלשון קציני
 העם החשובים שראה את גדולי העם והמלך שלהם שעובדים את הבעל כמו שכתוב
 (מלכים א יח) וַיִּקְרָאוּ בְּשֵׁם הַבַּעַל, וְכַתִּיב שאליהו הנביא אמר לעם
 ישראל, עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים (מלכים א יח) אִם יִהְיֶה
 הָאֱלֹהִים לכו אחריו ואם הבעל הוא לכו אחריו וְגו'. כִּיּוֹן דְּחָמָא בְּלָעָם,
 דְּזַמִּינִין יִשְׂרָאֵל לְהָאִי, מִיד כיון שראה בלעם שעתידיים ישראל לעבוד
 לבעל, מיד וַיֹּאמֶר בְּלָעָם אֵל בָּלַק בְּנֵה לִי בָזָה שְׂבָעָה
 מִזְבְּחֹת. (חסר כתיב).